

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye a következő témában: „Javaslat tanácsi határozatra a 2002/463/EC számú, a külső határok, vízumok, menekültügy és bevándorlás területén akcióprogramot (ARGO program) létrehozó határozat módosítására”

COM(2004) 384 végleges -2004/0122 (CNS)

(2005/C 120/14)

2004. június 10-én, a Tanács elhatározta, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikkében foglaltak értelmében, konzultációt kezdeményez az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal, az fent említett témában.

A „Foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitika, állampolgárság” szekció, amely a tárgyi bizottsági munka előkészítésének felelőse, a véleményét 2004. szeptember 22-én elfogadta. A téma előadója **Pariza CASTANOS**.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. október 27-én és 28-án megtartott 412. plenáris ülésén (2004. október 27-i ülés) 172 szavazattal, 2 ellenében és 5 tartózkodás mellett az alábbi véleményt fogadta el:

1. Bevezetés

1.1 Az Amszterdami Szerződés a közösségi politika új pillérét állította fel, mely a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térségre épül; ebbe beletartoznak a külső határok, vízumok, menekültügy és bevándorlás kérdéseivel foglalkozó közösségi politikák.

1.2 1999 októberében, a Tamperei Európai Tanács különböző javaslatokat készített a közös EU migrációs és menekültügyi politika vonatkozásában.

1.3 A tamperei javaslatok egyike a tagállamok határellenőrzési szolgálatai közötti szorosabb együttműködést és kölcsönös technikai segítségnyújtást célozta meg, és ezt a javaslat újra elhangzott a Sevillai (2002) és Thesszaloniki (2003) Tanácson is.

2. Az Európai Bizottság javaslata

2.1 Az ARGO program elősegíti az együttműködést a külső határok, vízumok, menekültügy és bevándorlás területén. A programot a Tanács 2002. június 13-án fogadta el, ugyanazon a napon, amelyen elfogadott egy, az EU-tagállamok külső határainak igazgatására vonatkozó tervet is.

2.2 A program céljai az együttműködés támogatása, a közösségi jog egységes alkalmazásának elősegítése, a közösségi szabályok végrehajtásának tökéletesítése, a nemzeti kirendeltségek szervezése során a közösségi dimenziók megfelelő figyelembe vételének biztosítása, valamint az említett kirendeltségek által végzett tevékenységek átláthatóságának ösztönzése.

2.3 A fenti célok elérése érdekében, négy konkrét tevékenységi terület került meghatározásra: külső határok, vízumpolitika, menekültügy és bevándorlás.

2.4 Határok: a cél az uniós jog rendelkezéseinek megfelelő ellenőrzés, különös tekintettel a schengeni vívmányokra; azonos szintű határőrizet és védelem biztosítása a határokon; a meglévő jogi eszközök hatékonyságának megerősítése.

2.5 Vízumok: a cél az uniós jog rendelkezéseinek megfelelő vízumkiadási eljárások, valamint a vízumok kiadásakor azonos szintű ellenőrzés és biztonság biztosítása; a vízumkérelmek vizsgálatának, a vízumkövetelményeknek, és az általános vízumrendszer alóli kivételeknek a harmonizációja, közben a konzuli szintű együttműködés fokozásának folytatása.

2.6 Menekültügy: cél a menekültek egységes jogállásához vezető közös rendszer elősegítése; egy megfelelő eljárás segítségével annak meghatározása, hogy melyik ország feladata a menedéj iránti kérelem vizsgálata; valamint a nemzeti jogalkotás harmonizációja a menekültügyi eljárás minimumszabályainak létrehozásával.

2.7 Bevándorlás: a cél harmadik ország állampolgáira vonatkozó beutazási és tartózkodási feltételekre irányuló közös szabályok létrehozása, valamint a hosszú távú európai tartózkodási engedély szabályozásának kidolgozása. A gazdasági bevándorlás hivatalos csatornáit meg kell nyitni, míg az illegális bevándorlás ellen fel kell venni a harcot.

2.8 A Sevillai Európai Tanács felkérte az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a külső határok igazgatásához kapcsolódó pénzügyi terhek elosztására vonatkozó kérdéseket. Az Európai Bizottság úgy véli, hogy a tehermegosztásra megfelelő megoldás csak a 2006 utáni pénzügyi terv figyelembevételével születhet. Ebből következően úgy gondolja, hogy az ARGO módosítására irányuló javaslat csak rövidtávú megoldást kínál, amely a jövőre vonatkozó költségvetési keret elfogadásáig lenne használható.

2.9 Az ARGO program első működési évről (2003) készített értékelésében az Európai Bizottság megjegyezte, hogy a program nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A rendelkezésre álló források kevesebb, mint 50 %-át költötték el, amely arra vezethető vissza, hogy a nemzeti közigazgatások és a többi tagállam közötti együttműködés nehézkes volt a program által támogatható és finanszírozható projektek kidolgozása során.

2.10 Az ARGO program módosítása mögött meghúzódó szándék nem más, mint pénzügyi támogatás biztosítása a külső határok kérdését érintő **nemzeti projektek** számára, a stratégiai határpontoknak az Európai Bizottság által, az ARGO Bizottsággal együttműködésben, az éves munkaprogramban kidolgozott objektív kritériumok alapján (kockázat értékelés) meghatározott konkrét szerkezeti hiányosságai figyelembe vételével.

2.11 Az ARGO Bizottság költségvetése 46,1 millió euró lesz 2006-ig, melyből 21,3 millió euró a 2004. évre összpontosul.

2.12 A közösség érdekét a Szerződés 62., 63. és 66. cikke valamint a schengeni vívmányok garantálják. Az Egyesült Királyság és Írország a Szerződés értelmében el fogja fogadni a megfelelő határozatot.

3. Megjegyzések

3.1 Az EGSZB úgy véli, hogy az ARGO program módosításának biztosítania kellene, hogy a program keretében kiosztott pénzügyi támogatást valóban a nemzeti külső határokkal foglalkozó projektek kapják, azonban hangsúlyozni kívánja, hogy a projektek stratégiai jellegét az ARGO Bizottsággal kell egyeztetni, az Európai Bizottság javaslata alapján, a tagállamok többsége által jóváhagyott objektív kritériumokra épülő kockázatértékelés segítségével.

3.2 A nemzeti közigazgatási hatóságok egymás közötti együttműködésének nehézségei az ARGO program keretében rámutattak a tagállamok közötti együttműködés hiányára a külső határok igazgatásának területén.

3.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a jövőben túl kell lépniünk a közigazgatási együttműködésen, és a külső határok, vízumok, menekültügy és bevándorlás területén közös politika keretében működő közösségi szolidaritási rendszert kell létrehozunk. A 2007-es pénzügyi tervnek figyelembe kell vennie ezt a megközelítést.

3.4 Az EGSZB nem érti, hogy a Tanács miért ütközött olyan sok nehézségbe, és miért késlekedik a javaslatban szereplő külső határellenőrzést érintő operatív együttműködés igazgatásáért felelős Európai Ügynökség felállításával⁽¹⁾.

3.5 Az EGSZB kéri a hatóságokat, hogy a külső határok, vízumok, menekültügy és bevándorlás területén történő közigazgatási együttműködés keretében biztosítsák, hogy minden személy, minden esetben emberséges és az emberi méltóságot tiszteletben tartó elbánásban részesüljön az Európai Unió alapjogi chartájának és az emberi jogokról szóló nemzetközi egyezményeknek megfelelően.

3.6 Az EGSZB véleménye⁽²⁾ a javasolt külső határellenőrzést érintő operatív együttműködés igazgatásáért felelős Európai Ügynökség eljárási szabályzatáról a következő észrevételeket tartalmazta, amelyek jelen véleménybe is bekerültek:

3.6.1 „Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy a hatékony határellenőrzés nem veszélyeztetheti a menedékkéreljogot. Sok, nemzetközi védelemre szoruló személy illegális bevándorlási módokon keresztül éri el a külső határokat. A hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy ezek az emberek védelemért folyamodhassanak, és hogy kérelmüket a nemzetközi egyezményeknek és a közösségi és nemzeti jogszabályoknak megfelelően bírálják el. Amíg a menedékkérőkre vonatkozó közigazgatási és bírósági eljárásban döntés nem születik, ezeket az embereket nem szabad elküldeni és megfelelő védelmet kell biztosítani számukra”.

3.6.2 „A külső határellenőrzés hatékonyságának hiányát gyakran kihasználják az emberkereskedelemmel foglalkozó bűnhálózatok, amelyek nem rettennek vissza az emberi életek komoly kockáztatásától sem illegális úton szerzett bevételeik növelése érdekében. Az illegális bevándorlást megkönnyítő cselekmények vagy emberkereskedelem⁽³⁾ áldozatainak kiadott rövidtávú tartózkodási engedélyekről megfogalmazott véleményében az EGSZB rámutatott, hogy a hatóságoknak ugyanolyan elszántsággal kell védelmet biztosítaniuk az áldozatok számára, különös tekintettel a legsebezhetőbbekre, így például a gyerekek és a szexuális kizsákmányolás áldozataira, mint amilyen elszántsággal küzdenek az emberkereskedelmet űző és embereket kizsákmányoló bűnhálózatok ellen”.

3.6.3 „Az EGSZB már kinyilvánította korábbi véleményeiben, hogy a külső határok hatékony felügyeletéhez szoros együttműködésre van szükség a tagállamok határőrségei, valamint a származási országok és tranzit országok hatóságai között, kapcsolattartó tiszték bevonásával”.

Brüsszel, 2004. október 27.

Az Európai Gazdasági
és Szociális Bizottság Elnöke
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ COM(2003) 687 végleges – 2003/0273 (CNS)

⁽²⁾ Lásd a 2004. január 29-én kiadott EGSZB véleményt a következő témában: Javaslat tanácsi rendeletre a külső határellenőrzést érintő operatív együttműködés összehangolásáért felelős európai ügynökség felállítására. (HL C 108., 2004.04.30.– előadó: Pariza Castaños)

⁽³⁾ Lásd HL C 221., 2004. 09. 17. – előadó: Pariza Castaños